

Konstitutionsutskottet

Ink 2012-08-14

Dnr 050-2895-2011/12

Stockholm 2012-08-14

Begäran om granskning av regeringens hantering av begäran om att få ta del av allmänna handlingar.

Den senaste tiden har media skildrat hur regeringskansliet hanterar ärenden som rör utlämnande av allmänna handlingar.

När Aftonbladet begärde ut allmänna handlingar kring Näringsdepartementets representation blev det en lång, tidskrävande process, enligt medieuppgifter därför att tjänstemännen i departementet inte fick hantera begäran om utlämning på det skyndsamma sätt som föreskrivs. Istället tvingas de regelmässigt först inhämta den politiska ledningens medgivande, vilket i detta fall inte gavs förrän den politiska ledningen under flera dagar övervägt och vidtagit åtgärder för att motarbeta Aftonbladet. Innan utlämnandet passade man på att ändra i det begärda materialet och dessutom lämnade man delar av de begärda handlingarna till ett konkurrerande medium innan Aftonbladet fick ut dem.

↳ Detta kan inte vara förenligt med den ^{grund}lagstext¹ som reglerar allmänhetens möjligheter att få ta del av allmänna handlingar. Där står det: "Allmän handling som får lämnas ut skall på begäran genast eller så snart det är möjligt på stället utan avgift tillhandahållas den, som önskar ta del därav." vilket JO i ett flertal uttalanden har tolkat som i princip samma dag. Det finns heller inget lagstöd för att ändra i begärda handlingar innan utlämnandet eller för regeringen att ta ett eget initiativ kring vem som är lämpligare att få ta del av handlingarna innan de lämnas ut till den som begär det.

Det har dessutom uppdragats att regeringen infört nya rutiner som innebär ett ofrånkomligt fördröjande av allmänna handlingars utlämnande. Det är synnerligen allvarligt när regeringen på olika sätt försvårar för allmänheten att få ta del av allmänna handlingar, inte minst mot bakgrund av att rättigheten är grundlagsskyddad.

Jag vill därför att utskottet granskar regeringens rutiner kring och handläggning av ärenden som rör utlämnande av allmänna handlingar.

Leif Pagrotsky

¹ Tryckfrihetsförordningen 2 kap.12-13 §§